

**PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA
ZAWODOWEGO
REALIZOWANY
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 141 W
KRAKOWIE**

**Szkoła Podstawowa nr 141
im. ks. Jana Twardowskiego w Krakowie**

PODSTAWY PRAWNE

Prowadzenie działań związanych z orientacją zawodową reguluje **Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej** z dnia 16 sierpnia 2018 r. wraz z późniejszymi zmianami z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego oraz zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System ten określa rolę i zadania nauczycieli w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy.

Dobrze przygotowany uczeń do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który wie jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, umie samodzielnie wybrać szkołę średnią, ma plany na przyszłość.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- wybór zawodu nie jest pojedynczym aktem – to długotrwały proces stanowiący sekwencje decyzji podejmowanych przez wiele lat
- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat własnych predyspozycji i umiejętności, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy
- preferencje edukacyjne i zawodowe są zależne od uwarunkowań wewnętrznych (cechy osobowości, temperament, zdolności) i zewnętrznych człowieka (doświadczenia, otoczenie społeczne)
- szkoła podstawowa obok rodziny stanowi środowisko mające istotny wpływ na podejmowanie decyzji edukacyjnych uczniów
- działania w ramach WSDZ powinny być zaplanowane, spójne, prowadzone w sposób ciągły i systematyczny.

Celem doradztwa zawodowego realizowanego w szkole jest przygotowanie uczniów do refleksyjnego wyboru dalszej ścieżki kształcenia oraz zawodu.

Tak ogólnie zarysowany cel będzie realizowany poprzez:

- rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń
- rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych
- rozwijanie wiedzy o rynku pracy
- rozwijanie wiedzy zawodoznawczej
- kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy

- rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych
- kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej
- przygotowanie do roli możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika
- rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie
- rozwijanie kompetencji transferowalnych
- rozwijanie umiejętności uczenia się
- kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej
- redukcja społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA PRZEDSZKOLI, ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH I INNYCH FORM WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

Załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 roku

1. Poznanie siebie

Dziecko:

1.1 określa, co lubi robić;

1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;

1.3 określa, co robi dobrze;

1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;

2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;

2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Zajęcia w zakresie preorientacji zawodowej w oddziałach przedszkolnych są spójne z treściami realizowanego na tym etapie edukacyjnym programu.

Cele dotyczące wspomaganie aktywności społecznej:

- kształtowanie u dzieci odporności emocjonalnej koniecznej do racjonalnego radzenia sobie

w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do łagodnego znoszenia stresów i porażek

- rozwijanie umiejętności społecznych dzieci, które są niezbędne w poprawnych relacjach z dziećmi i dorosłymi

- stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej i zgodnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych
- nabywanie przez dziecko wiedzy o sobie
- nabywanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach (odporność na porażki i stres)
- rozszerzanie informacji o swojej rodzinie
- nabywanie coraz większej samodzielności
- dążenie do rozumienia własnej indywidualności
- uświadamianie motywów własnego działania
- aktywne uczestniczenie w życiu grupy
- przestrzeganie zasad zgodnego życia w grupie
- dostrzeganie odrębności innych
- posiadanie podstawowej wiedzy o miejscu zamieszkania
- nabywanie świadomości własnej roli, jako dziecka, w środowisku społeczno-kulturowym
- określanie własnych upodobań (co lubię robić, co mi się podoba)
- swobodne podejmowanie działań zmierzających do określenia własnej tożsamości

Cele dotyczące aktywności językowej

- wspomaganie dzieci w rozwijaniu uzdolnień oraz kształtowanie czynności intelektualnych, potrzebnych im w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji
- zapewnienie dzieciom lepszych szans edukacyjnych poprzez wspieranie ich ciekawości, aktywności i samodzielności, a także kształtowanie tych wiadomości i umiejętności, które są ważne w edukacji szkolnej.

Cele dotyczące wspomaganie aktywności poznawczej:

- wspomaganie dzieci w rozwijaniu uzdolnień oraz kształtowanie czynności intelektualnych potrzebnych im w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji
- budowanie dziecięcej wiedzy o świecie społecznym, przyrodniczym i technicznym oraz rozwijanie umiejętności prezentowania swoich przemyśleń w sposób zrozumiały dla innych

- zapewnienie dzieciom lepszych szans edukacyjnych poprzez wspieranie ich ciekawości, aktywności i samodzielności, a także kształtowanie tych wiadomości i umiejętności, które są ważne w edukacji szkolnej
- inicjowanie działalności zabawowej według własnych pomysłów i na miarę własnych możliwości
- prezentowanie własnych zainteresowań, poznawanie cudzych

Cele dotyczące aktywności artystycznej

- określanie własnych zainteresowań z określonej dziedziny sztuki
- rozwijanie talentów artystycznych.

Cele dotyczące aktywności ruchowej i zdrowotnej

- przestrzeganie zasad przyjętych w zabawach ruchowych
- świadome regulowanie zmęczenia odpoczynkiem
- poznawanie podstawowych zasad dbałości o zdrowie, przestrzeganie ich
- rozumienie znaczenia dbałości o bezpieczne, sprzyjające zdrowiu otoczenie
- poznawanie ogólnych zasad bezpieczeństwa, przestrzeganie ich
- umiejętność określanie własnego samopoczucia

Literatura

Bujakowski M., Chmiel I., Hytkowska-Fąfara J., Łabędzka-Stanecka K., Sarad-Deć K., Sowiak D., Przykładowy program preorientacji zawodowej dla przedszkola z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017

Forma B., Przepióra A., Poznajemy zawody. Części 1,2,3, Wydawnictwo Bliżej Przedszkola, Kraków 2016 Grzeszkiewicz B. (red.), Preorientacja zawodowa dzieci w wieku przedszkolnym, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2004.

Maćkowiak A., Kim zostanę, gdy dorosnę? Piosenki o zawodach, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2016

Maćkowiak A., Zgadnij kto to, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2011

Strzezińska-Więckowiak D., Kim zostanę? Wierszyki o zawodach, SBM, Warszawa 2014.

Filmy

<http://www.abc.tvp.pl/19256593/kulisy-czyli-blekitek-poznajemy-zawody>

W czasie zajęć dzieci będą poszerzać świadomość dotycząca świata zawodów z wykorzystaniem prostych zabaw, np. „Kto to zrobił?” (dzieci wspólnie z nauczycielem identyfikują osoby i zawody, „Jedziemy autobusem” (Kto prowadzi? Kto wyprodukował...? Kto posprzątał...?), memo (dopasowywanie atrybutów do zawodów).

Zadania z zakresu preorientacji zawodowej realizują nauczyciele wychowania przedszkolnego, organizując zajęcia i wycieczki (np. do zakładów pracy), spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.

L. p.	Metody i formy realizacji	Propozycje:	Osoba odpowiedzialna	Termin
1.	Stwarzanie sytuacji umożliwiających dziecku poznanie siebie.	<p>1. Co lubię robić? - dziecko wykonuje portfolio -określa ulubione czynności.</p> <p>2. „Co potrafię robić dobrze?” fragment kolażu o sobie, praca plastyczna. Mocne strony dziecka.</p> <p>3. Opowiadanie o sobie kolegom z grupy, „Kim jestem”.</p>	Wychowawcy grupy maluchów i kl. „0”	Wrzesień-czerwiec
2.	Wprowadzenie dzieci w świat zawodów i rynek pracy.	<p>1. „Urządzamy kąciki zainteresowań w sali”- tworzymy pracownie-dziecko samodzielnie uczestniczy w aranżacji przestrzeni wokół siebie.</p> <p>2. Organizowanie zabaw tematycznych związanych z różnymi zawodami.</p> <p>3. Utworzenie kącika zainteresowań według pomysłów dzieci.</p> <p>4. „Pieczemy ciasteczka, chleb itp” -zajęcia twórcze.</p>	Nauczycielki Pracownicy przedszkola	<p>Co najmniej raz miesiącu.</p> <p>Zgodnie z tematyką kompleksową.</p> <p>W ciągu całego roku zgodnie z rozkładem materiału w danej grupie.</p>

		<p>5. Przygotowywanie soków, sałatek.</p> <p>6. Jaki zawód mają moi rodzice? – poznawanie zawodów rodziców.</p> <p>7. Poznanie zawodów pracowników przedszkola: nauczycielka, kucharka „Wiem, kto pracuje w przedszkolu” – wycieczki „obserwacja pań, panów podczas wykonywanej pracy.</p> <p>8. „Skąd się bierze.....?” – poznanie zawodów związanych z powstawaniem produktów spożywczych, mebli,...-prezentacja w salach lub holu przedszkola.</p> <p>9. Nazywanie zawodów: muzyk, listonosz, policjant....</p>		<p>Cały rok zgodnie z rozkładem materiału w danej grupie jeśli pozwolą na to warunki epidemiczne.</p> <p>W ciągu całego roku zgodnie z rozkładem materiału w danej grupie.</p>
3.	<p>Pokazanie dzieciom z rynku edukacyjnego oraz znaczenia uczenia się przez całe życie.</p>	<p>1. Przejście do szkoły podstawowej.</p> <p>2. Wyjazd na warsztaty do cukierni/ piekarni.</p>	<p>Wychowawcy grupy maluchów i kl. „0”</p>	<p>Styczeń – maj 2020</p> <p>Kiedy minie zagrożenie epidemiczne w innym przypadku pokaz w formie prezentacji.</p>

		3. Spotkanie z pracownikiem naukowym kształcącym młodzież.		
4.	Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	1. „Kim będę?” – burza mózgów zainspirowana wierszem T. Kubiaka o w/w tytule. 2. „Przewodnik po zawodach” – wykonanie pracy plastycznej, uwzględniającej czynności charakterystyczne dla danego zawodu.	Wychowawcy grupy maluchów i kl. „0”	Kwiecień- maj 2020

FORMY I METODY PRACY

Podczas realizacji treści programowych będzie stosowana praca z całą grupą, w małych zespołach, parach, oraz indywidualnie.

Metody: - zabawowa,

- praktycznego działania,

- stawianych zadań,

- aktywizujące, dobierane z uwzględnieniem m.in.: wieku uczestników, typu zajęć oraz celów, jakie mają być osiągnięte.

- projektu pozwalające na samodzielne formułowanie problemów przez dzieci oraz interdyscyplinarne poszukiwanie rozwiązań.

Klasy I-III

Cele ogólne:

Rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka

Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej

Kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych

Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień

Rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkół podstawowych

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Zajęcia w zakresie orientacji zawodowej w klasach I-III wkomponowane są w proces realizacji podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej. Zajęcia realizowane są na podstawie programu edukacji wczesnoszkolnej W KLASACH 1-3 SZKOŁY PODSTAWOWEJ autorstwa Jadwigi Hanisz wyd. WSiP

Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej uczą wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą słowników, encyklopedii, komputera. Wdrażają do podejmowania obowiązków i rzetelnego ich wypełniania. Zapoznają z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego oraz sytuacji ekonomicznej rodziny. Przedstawiają znaczenie pracy w życiu człowieka, omawiają z dziećmi zawody ich najbliższych, prezentują charakterystykę pracy w różnych zawodach. Rozwijają zainteresowania, zapoznają ze sposobami powstawania różnych przedmiotów, uczą podstawowych umiejętności technicznych.

Literatura

Bartosz B., Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych;

http://static.scholaris.pl/mainfile/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf

Czapla B., Matyszewska B., Ptasznik E., Skoryna M., Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017

Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEZiU, Warszawa 2014;

<http://euroguidance.pl/ksiazki/> Forma B., Przepióra A., Poznajemy zawody. Części 1,2,3, Wydawnictwo Bliżej Przedszkola, Kraków 2016

Maćkowiak A., Kim zostanę, gdy dorosnę? Piosenki o zawodach, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2016

Maćkowiak A., Zgadnij kto to, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2011

Strzezińska-Więckowiak D., Kim zostanę? Wierszyki o zawodach, SBM, Warszawa 2014.

Klasy IV-VI

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń, predyspozycji i uzdolnień
- Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych
- Rozwijanie wiedzy o rynku pracy
- Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej
- Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie
- Rozwijanie kompetencji transferowalnych
- Rozwijanie umiejętności uczenia się
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI szkół podstawowych

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjna-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Klasy VII-VIII

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów, ograniczeń, predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień
- Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych
- Rozwijanie wiedzy o rynku pracy

- Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej i wiedzy o rynku usług edukacyjnych
- Kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy
- Rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych
Kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej
- Rozwijanie kompetencji związanych z procedurami rekrutacyjnymi w obszarze edukacji i rynku pracy
- Przygotowanie do roli możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika
  - Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie, autoprezentacją
  - Rozwijanie kompetencji transferowalnych
  - Rozwijanie umiejętności uczenia się
  - Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej
  - Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII szkół podstawowych
Załącznik nr 3 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia w sprawie doradztwa zawodowego

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjnozawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji; 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2.ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.6 dokonuje autoprezentacji.

3.RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji poza formalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjnozawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów
, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjnozawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII –VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Dodatkowo dla chętnych uczniów prowadzone są zajęcia doradztwa zawodowego w Szkolnym Punkcie Informacji i Kariery - Spinka (Program doradztwa edukacyjno-zawodowego dla Szkolnego Punktu Informacji i Kariery załącznik nr 1) w wymiarze 1 godziny zajęć grupowych i 2 godzin zajęć indywidualnych tygodniowo, które uzupełniają wiadomości z zakresu doradztwa.

Zajęcia prowadzone przez doradcę zawodowego, pomogą uczniom i ich rodzicom w świadomej decyzji dotyczącej dalszej ścieżki kształcenia oraz trafnym wyborze przyszłego zawodu. Program obejmuje następujące obszary działań:

- praca z uczniami,
- współpraca z rodzicami,
- współpraca z nauczycielami, wychowawcami oraz pedagogami szkolnymi

Działania z zakresu doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII przewidują 20 godzin dydaktycznych podzielonych na dwa lata nauki (po 10 godz. dla klas VII i VIII w roku). Zajęcia prowadzone przez doradcę zawodowego, pomogą uczniom i ich rodzicom w świadomej decyzji dotyczącej dalszej ścieżki kształcenia oraz trafnym wyborze przyszłego zawodu. Program obejmuje następujące obszary działań:

- praca z uczniami,
- współpraca z rodzicami,
- współpraca z nauczycielami, wychowawcami oraz pedagogami szkolnymi.

CELE PROGRAMU

- Przygotowanie uczniów do świadomego wyboru zawodu zgodnie z ich zainteresowaniami i możliwościami.
- Kształtowanie postawy przedsiębiorczości i aktywności wobec pracy (aktywizacja zawodowa).
- Rozbudzanie aspiracji zawodowych i motywowanie do działania.
- Kształtowanie umiejętności analizowania swoich cech osobowości w aspekcie wyboru zawodu.
- Dostarczanie informacji o zawodach, wymaganiach rynku pracy, o systemie szkolnictwa ponadpodstawowego
- Kształtowanie umiejętności pracy w zespole, komunikatywności, zaangażowania.
- Kształtowanie szacunku do pracy.
- Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji.

Cele szczegółowe:

w obszarze POZNANIE SIEBIE uczeń:

- rozpoznaje i analizuje swoje zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, mocne i słabe strony kompetencji, predyspozycje zawodowe);
- identyfikuje obszary do rozwoju i określa swoje ograniczenia w kontekście planowania kariery zawodowej;
- konfrontuje swój system wartości z wartościami pracy i wartościami istotnymi dla określonych zawodów.

w obszarze ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY uczniów:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów;
- charakteryzuje zawody oraz drogi dojścia do poszczególnych zawodów;
- konfrontuje swoje zainteresowania i predyspozycje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- dokonuje autoprezentacji, jako niezbędnej umiejętności w rozmowie o pracę;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka.

w obszarze RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE uczniów:

- charakteryzuje strukturę systemu edukacji;
- analizuje ofertę szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia;
- analizuje kryteria rekrutacji do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych zasobów własnych;
- analizuje znaczenie uczenia się przez całe życie.

w obszarze PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO – ZAWODOWYCH uczniów:

- ustala cele i plany edukacyjno – zawodowe w oparciu o swoje potrzeby i aspiracje;
- analizuje alternatywne ścieżki swojej kariery zawodowej, uwzględniające konsekwencje podjętych wyborów;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery.

ZADANIA PRZY REALIZACJI PROGRAMU

- Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych przez szkolnego doradcę zawodowego.
- Wskazywanie osobom zainteresowanym (młodzieży, rodzicom, nauczycielom) źródeł dodatkowej, rzetelnej informacji na temat ofert szkół).
- Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom.
- Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, wspierających uczniów w świadomym planowaniu kariery i podjęciu roli zawodowej.

FORMY REALIZACJI

Poradnictwo zawodowe w ramach **pracy z uczniami** obejmuje:

- Poznawanie siebie, zawodów.
- Autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych.
- Analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na rynku pracy.
- Indywidualną pracę z uczniami mającymi problemy z wyborem szkoły i zawodu.
- Pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego.
- Konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół i zawodów.
- Pomoc w wyborze i nabywaniu kwalifikacji zawodowych.
- Przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: egzamin, poszukiwanie pracy, podjęcie roli pracownika, zmiana zawodu, z adaptacją do nowych warunków.

METODY PRACY

- Pogadanki
- Ankiety
- Burza mózgów, dyskusja
- metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy),
- metody audiowizualne – filmy edukacyjne, programy multimedialne, zasoby internetu, prezentacje multimedialne,
- gry i zabawy.

Treść nauczania

I rok nauki - klasa VII

<i>Material nauczania</i>	<i>Cele edukacyjne</i>	<i>Osiągnięcia uczniów</i>
---------------------------	------------------------	----------------------------

1.	Temat: Co to jest doradztwo zawodowe, kariera, ścieżka zawodowa?	<p>-Wyjaśnienie uczniom podstawowych pojęć związanych z doradztwem zawodowym.</p> <p>-Wyjaśnienie roli doradcy zawodowego w szkole, jego zadań i obowiązków</p>	<p>- Uczniowie znają podstawowe pojęcia związane z doradztwem zawodowym.</p> <p>- Uczniowie wiedzą, czym zajmuje się doradca zawodowy znają jego zadania.</p>
2.	Temat: Poznanie siebie warunkiem sukcesu	<p>-Pomoc uczniom w poznaniu swoich zainteresowań, uzdolnień, umiejętności, mocnych i słabych stron.</p> <p>-Rozwijanie poczucia własnej wartości, pozytywnego myślenia i samoakceptacji</p>	<p>- Uczniowie znają swoje zainteresowania, uzdolnienia, umiejętności, mocne i słabe strony</p> <p>- Uczniowie potrafią analizować własny potencjał pod kątem planowania własnej kariery.</p>
3.	Temat: Czy jestem przedsiębiorczy?	<p>- Zapoznanie uczniów z poszczególnymi cechami temperamentu</p> <p>- Pomoc uczniom w poznaniu własnej osobowości, temperamentu</p> <p>- Zapoznanie uczniów z cechami osobowości człowieka przedsiębiorczego</p>	<p>- Uczniowie potrafią określić swoje cechy charakteru, typ temperamentu.</p> <p>- Uczniowie znają przydatność cech swojego charakteru i temperamentu w poszczególnych grupach zawodowych.</p> <p>- Uczniowie znają cechy osobowości charakterystyczna dla człowieka przedsiębiorczego</p>
4.	Temat: Kreatywność co to jest i do czego mi się przyda?	<p>-Zwiększenie poczucia kompetencji uczniów w zakresie kreatywności</p>	<p>- Uczniowie wiedzą, w jakich warunkach są najbardziej twórczy.</p>

			<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie znają techniki i sposoby stymulujące kreatywność
5.	Temat: Asertywność a dokonywanie wyboru.	<ul style="list-style-type: none"> - Poszerzenie wiedzy uczniów w kontekście dokonywania wyborów edukacyjno- zawodowych - Rozwijanie kluczowych umiejętności w zakresie asertywności. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie rozumieją znaczenie asertywnego zachowania w kontekście planowania własnej kariery zawodowej. - Uczniowie znają swój poziom asertywności.
6.	Temat: Pięć kroków podejmowania decyzji	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie uczniów z zasadami podejmowania decyzji. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie wiedzą jak właściwie podejmować decyzję. - Uczniowie znają wszystkie czynniki niezbędne do podjęcia decyzji.
7.	Temat: Role grupowe	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie uczniów z pojęciem roli grupowej, różnymi sposobami wspierania zespołu. - Budowanie u uczniów samoświadomości i podnoszenie samooceny. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie potrafią współpracować w zespole - Uczniowie wiedzą jak ważna jest odpowiednia współpraca, aby efektywnie działać.
8.	Temat: Komunikacja interpersonalna	<ul style="list-style-type: none"> -Kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się -Ukazanie barier komunikacyjnych i ich wpływ na porozumiewanie się 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie posiadają wiedzę na temat umiejętności skutecznego porozumiewania się. - Uczniowie wiedzą, jakie bariery komunikacyjne zakłócają porozumiewanie się.

9.	Temat: Motywacja	<ul style="list-style-type: none"> - Uświadomienie uczniom roli wewnętrznych i zewnętrznych czynników motywacyjnych w procesie podejmowania decyzji - Pomoc uczniom w identyfikacji własnych motywatorów 	<ul style="list-style-type: none"> -Uczniowie znają rolę wewnętrznych i zewnętrznych źródeł motywacji. - Uczniowie wiedzą, jakie są ich własne źródła motywacji.
10.	Temat: Planowanie – czym jest?	<ul style="list-style-type: none"> - Poszerzanie i udoskonalanie wiedzy uczniów w zakresie umiejętności planowania 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie wiedzą czym jest planowanie. - Uczniowie zdają sobie sprawę z wagi umiejętności planowania. - Uczniowie potrafią diagnozować przeszkody, które mogą wystąpić w procesie planowania.

II rok nauki – klasa VIII

	<i>Material nauczania</i>	<i>Cele edukacyjne</i>	<i>Osiągnięcia uczniów</i>
1.	Temat: Zarządzanie sobą w czasie	<ul style="list-style-type: none"> - Doskonalenie umiejętności organizacji czasu wolnego i zarządzania sobą w czasie. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie znają jeden ze sposobów organizacji własnej pracy.
2.	Temat: Kwestionariusz ról zespołowych R. Meredith Belbin	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie uczniów z pojęciem roli grupowej. - Budowanie samoświadomości i samooceny uczniów. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie znają wiedzę jak efektywnie pracować w grupie.

			<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie są świadomi swojej roli i miejsca w zespole oraz wzrasta ich samoocena i samoświadomość.
3.	<p>Temat: Rynek pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie uczniów z podstawowymi definicjami związanymi z rynkiem pracy. - Zapoznanie z podmiotami występującymi na rynku pracy oraz sytuacją gospodarczą w regionie. - Przybliżenie lokalnego rynku pracy i możliwości zatrudnienia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie rozróżniają podmioty występujące na rynku pracy. - Uczniowie potrafią zdefiniować pojęcie rynku pracy. - Uczniowie potrafią analizować i rozpoznawać najważniejsze aspekty sytuacji gospodarczej w regionie. - Uczniowie potrafią wskazać źródła informacji o potencjalnych pracodawcach
4.	<p>Temat: Ścieżki kształcenia. Przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania zawodu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie uczniów: z wymaganiami psychofizycznymi, przeciwwskazaniami zdrowotnymi do wykonywania zawodu, ścieżkami kształcenia w kierunku danego zawodu i możliwości zatrudnienia. 	<ul style="list-style-type: none"> --Uczniowie wiedzą, jakie są przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania danego zawodu. - Uczniowie potrafią omówić ścieżki kształcenia w danym zawodzie oraz

			<p>scharakteryzować szanse zatrudnienia.</p> <p>- Uczniowie potrafią zanalizować swoje preferencje w kontekście poznanych zawodów.</p>
5.	<p>Temat: Klasyfikacja zawodów : Zawody z grupy człowiek – technika, człowiek – dane/system znaków.</p>	<p>- Przybliżenie uczniom zawodów z grupy człowiek – technika, człowiek – dane/system znaków.</p> <p>- Zapoznanie uczniów: ze środowiskiem i warunkami pracy w danym zawodzie, zadaniami i czynnościami danego zawodu, wymaganiami psychofizycznymi, przeciwwskazaniami zdrowotnymi do wykonywania zawodu, ścieżkami kształcenia w kierunku danego zawodu i możliwości zatrudnienia.</p>	<p>- Uczniowie potrafią wymienić zawody z danej grupy.</p> <p>- Uczniowie umieją scharakteryzować warunki i środowisko pracy w danym zawodzie.</p> <p>- Uczniowie potrafią omówić zadania i czynności wykonywane w danym zawodzie oraz wymagania psychofizyczne.</p> <p>-Uczniowie wiedzą, jakie są przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania danego zawodu.</p> <p>- Uczniowie potrafią omówić ścieżki kształcenia w danym zawodzie oraz</p>

			<p>scharakteryzować szanse zatrudnienia.</p> <p>- Uczniowie potrafią zanalizować swoje preferencje w kontekście poznanych zawodów.</p>
6.	<p>Temat: Klasyfikacja zawodów: Zawody z grupy człowiek – przyroda, człowiek – działalność artystyczna.</p>	<p>- Przybliżenie uczniom zawodów z grupy człowiek – przyroda, człowiek – działalność artystyczna.</p> <p>- Zapoznanie uczniów: ze środowiskiem i warunkami pracy w danym zawodzie, zadaniami i czynnościami danego zawodu, wymaganiami psychofizycznymi, przeciwwskazaniami zdrowotnymi do wykonywania zawodu, ścieżkami kształcenia w kierunku danego zawodu i możliwości zatrudnienia.</p>	<p>- Uczniowie potrafią wymienić zawody z danej grupy.</p> <p>- Uczniowie umieją scharakteryzować warunki i środowisko pracy w danym zawodzie.</p> <p>- Uczniowie potrafią omówić zadania i czynności wykonywane w danym zawodzie oraz wymagania psychofizyczne.</p> <p>- Uczniowie wiedzą, jakie są przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania danego zawodu.</p> <p>- Uczniowie potrafią omówić ścieżki kształcenia w danym zawodzie oraz</p>

			<p>scharakteryzować szanse zatrudnienia.</p> <p>- Uczniowie potrafią zanalizować swoje preferencje w kontekście poznanych zawodów.</p>
7.	<p>Temat: System szkolnictwa ponadpodstawowego.</p>	<p>- Zapoznanie uczniów z poszczególnymi typami szkół w systemie szkolnictwa ponadpodstawowego oraz czasem trwania nauki i przebiegiem kształcenia w poszczególnych rodzajach szkół.</p> <p>- Zapoznanie uczniów z zasadami rekrutacji na nowy rok szkolny.</p>	<p>- Uczniowie umieją wymienić typy szkół ponadpodstawowych oraz scharakteryzować je: profile, czas nauki.</p> <p>- Uczniowie potrafią wymienić zasady rekrutacji na nowy rok szkolny.</p>
8.	<p>Temat: Dokumenty potrzebne przy rekrutacji.</p>	<p>- Rozwijanie umiejętności sporządzania dokumentów określonych przez procedury rekrutacji do szkół ponadpodstawowych oraz do podjęcia przyszłej pracy.</p>	<p>- Uczeń potrafi przygotować niezbędną dokumentację określoną w procesie rekrutacji do szkoły ponadpodstawowej oraz przyszłej pracy.</p>
9.	<p>Temat: Radzenie sobie w sytuacjach trudnych.</p>	<p>- Zapoznanie uczniów z definicją stresu.</p> <p>- Uświadomienie uczniom znaczenia radzenia sobie ze stresem.</p>	<p>- Uczniowie znają definicję stresu.</p> <p>- Uczniowie mają świadomość znaczenia radzenia sobie ze stresem.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Zachęcanie uczniów do wymiany doświadczeń w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem. - Uświadomienie uczniom znaczenia pozytywnego stresu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie znają nowe sposoby radzenia sobie ze stresem. - Uczniowie mają świadomość znaczenia stresu pozytywnego.
10.	Temat: Właściwa szkoła/Zawód dla mnie.	<ul style="list-style-type: none"> - Rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji o szkołach i zawodach. - Zapoznanie uczniów z obszarami informacji o zawodach. - Zwiększenie wśród uczniów świadomości znaczenia informacji zawodowej w kontynuowania kariery. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie wiedzą jak poszukiwać źródeł informacji o szkołach i zawodach. - Uczniowie znają obszary informacji o szkolnictwie ponadpodstawowym i zawodach.

Przewidywane efekty

Szkolny Program Doradztwa Zawodowego pomoże uczniom:

- w świadomym planowaniu swojej ścieżki edukacyjnej oraz kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej,
- poznać swoje zainteresowania, predyspozycje, mocne i słabe strony oraz ich znaczenie w wyborze zawodu,
- zrozumieć jak ważne dla własnego rozwoju teraźniejszego i przyszłego jest ciągłe kształcenie i doskonalenie,
- poznać źródła stresu i sposoby radzenia sobie w sytuacja trudnych,
- poznać podstawowe podziały zawodów oraz wymagania, środowisko pracy, czynności, przeciwwskazania zdrowotne interesujących go zawodów,
- poznać źródła informacji o ofertach szkół ponadpodstawowych.

OSOBY REALIZUJĄCE PROGRAM DORADZTWA I ICH ZADANIA

Dyrektor szkoły - odpowiedzialny za realizację działań doradztwa zawodowego. Wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole, a instytucjami zewnętrznymi

Doradca zawodowy – realizacja scenariuszy z doradztwa zawodowego,

- indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami,
- pomoc w rozpoznawaniu predyspozycji uczniów
- gromadzenie literatury,
- przedstawianie aktualnych informacji z rynku pracy i rynku edukacyjnego,
- pomoc w trafnym wyborze dalszej drogi zawodowej,
  - współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy

Pedagog - realizacja scenariuszy zajęć,

- pomoc w samopoznaniu, określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów; włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych

Wychowawcy - określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;

- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom dzieci; współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej

-organizują udział młodzieży w Dniach otwartych szkół, w targach szkół, lekcjach pokazowych, prelekcjach organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym udzielanie informacji na temat oferty edukacyjnej i zawodowej oraz zasad rekrutacji

- organizują spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, wycieczki do firm, instytucji

Nauczyciel bibliotekarz- gromadzenie aktualnych publikacji,

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;

- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego

Nauczyciel informatyki – wyszukuje programy komputerowe z doradztwa zawodowego

Nauczyciel wos-u - omawia treści dotyczące przedsiębiorczości (cechy przedsiębiorcy), potrzeb człowieka i sposobów ich zaspokojenia, życiorys i list motywacyjny, przyczyny bezrobocia. Kształtuje osobowość ucznia (w tym zawodową). Zapoznaje z pojęciami związanymi z prawem, urzędem , budżetem. Zawody –polityk , przedsiębiorca.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej: - włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej,

- organizują w sali kąciki zawodoznawcze

Pielęgniarka szkolna- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów,

- pogadanki o przeciwwskazaniach do wykonywania zawodów

Zadania nauczycieli

Bieżąca obserwacja pracy ucznia i osiągniętych przez niego efektów pod kątem predyspozycji do nauki danego przedmiotu oraz pomoc w określeniu mocnych i słabych stron ucznia:

- rozwijanie indywidualnych uzdolnień i zainteresowań uczniowskich,

- systematyczna kontrola efektów nauczania (próbne egzaminy, motywujący system oceniania itp.),

- realizacja obszarów doradztwa zawodowego w kontekście realizacji podstawy programowej

- przekazywanie informacji o zastosowaniu i przydatności danych treści nauczania w różnych dziedzinach życia(informacje pomocne w wyborze zawodu).

